

כאחד טובים, כפרוזדור וטרקלין, כאמור ז"ל (אבות פ"ד מט"ז) התקן עצמן בפרוזדור כדי שתכנס לטרקלין, ובלי הפרוזדור א"י אפשר להכנס לטרקלין. כמו שהגיד אדרמו"ר הכהן הגדול צלהה"ה מאלכסנדר בהא דאמרו ז"ל (ב"ר פ' ג"ג) بما שהוא מודה בשני עולמות, אף שגם הגויים מזכירים בפייהם עזה"ב, אך יתרון הוא לישראל שידועים שני הульמות הם אחד וזוכין זהה בשבייל זה, עכ"ז. ובודאי גם עשו אי אפשר שחשב שיבטל את ברכת יצחק אביו ליעקב, שאף אחרי הודיעו שזה שקיבל את הברכות הי' יעקב אמר גם ברוך יהי, אלא חשב היהת שבברכות אלו מעוטפות דברים עליונים רוחניים חשב להפריד הרוחניות מן הגשמיות, ושיעקב يستפק בחלוקת הרוחני שבhem ובעזה"ב והגשמיות תישפלו.

לבדו, כמו שאמרו ז"ל שחלקו אין העולמות זה יטול עזה"ז וזה יטול עזה"ב. אך לא כך הייתה הכוונה, אלא שגם העזה"ז יהיה ליעקב וכפרוזדור בנו"ל:

והנה איתא בחובת הלבבות ששכר מצוות עבור החלק הנגלה שבזה זוכין בעולם הנגלה הוא עזה"ז, ובחלק המצפונו שבזה זוכין בעולם המצחון. ובדברי המקובלים מפורש עוד יותר, שהמצוות הן במחשבה דבר ומעשה, במחשבה זוכין לעולם המחשבה הוא עזה"ב, ובדבר זוכין לג"ע התחתון, ובמעשה לעולם העשי. ומעתה יובן מה שלח לאמור לו תרי"ג מצוות שمرתי בפועל, א"כ גם העולם הגשמי יתקדש על ידי והוא הן לך מחשובתו לך להפריד בנו"ל, ומוטב לך להשלים אתיך ודרבי ימצא חן בעניין:

במד"ר (פ' י"א) ר' יוחנן בשם ר' יוסף בר חלפתא אמר אברהם שאין כתוב בו שמירת שבת ירש את העולם במדה שנאמר קום התהלך בארץ לרחה וגו', אבל יעקב שכותב בו שמירת שבת שנאמר ויחן את פניו העיר ונכנס עם דמדומי חמה וקבע תחומיין מבعد יום ירש את העולם שלא במדה שנאמר והי' זרע כעפר הארץ וגו'. ויש להבין הלא באברהם נמי כתיב וישמר משמרתי הקומי וטורתי, ובמדרש שם ר'

יהי איך שיהי, שתי אלה הם לעומת שני הכתוב הרעים, מיד אחיה, מיד עשו. ומה שלא ה' יכול להכניע ע"י שני כתות המלאכים מלאכי א"י ומלאכי הויל, התקין א"ע להכניע בדורון ובלחמה, ולא סוף דבר מלחמה ממש, כי לבסוף לא הי' צריך. לה אלא כחות הלחמה שלקה לחוך מושרי בלבד הם הכניעו בעשו את הנזרך, וע"ז אמרו ז"ל (סנהדרין צ"ג) גדולים צדיקים יותר ממלאכי השרת, ודוגמת דאיתא (ירושלמי נדרים פ"ג ה"ח) שלעתיד לבוא בגן עדן יבוא עשו וישב עם הצדיקים ואף שאינם חסרים שמה מלאכים שומרי החומות, כולם לא יהיו להם הכח לדחותו עד שיבוא הקב"ה בכבודו ובעצמו ויזרקהו לחוץ, דוגמת זה הי' כאן עד שיעקע ע"ה בעצמו הכניעו:

עם לבן גרתי. פירש"י גרתי בגימטריא תרי"ג, כלומר תרי"ג מצות שمرתי. ויש להבין הלא כקוין מכך האחד דבר זהה בעניין עשו, שבודאי הי' מօס באחרים העושים, וא"כ היהיכן שיחסוב יעקב שבшибיל זה ישאו לו עשו פנים:

ונראה שהרשעים האלה בודאי היו יודעים מעניין הרוחניות, והרי עד כמה היו יקרים בעניינו הברכות של יצחק אביו, שלפי השערת הכהופרים לגמרי מה יתנו ומה יוסיף לו עניין הברכות, אלא ודאי שידע שיש כה רוחני במצוות, אבל זדון לבו השיאו לומר שיש מציאות גשמית מבלתי הרוחנית. וזהו מדת כל הרשעים, כגון בלעם ובלק וכדומה, כמו שהגדנו שכונת הרשעים אלה הייתה לגרש את ישראל שלא יכנסו לארץ, אף שישראל במדבר היו במעלה רמה מאד, ובמדרש שאזה"ע היו אמורים עליהם אלהות הם אלו שאין תשים אלא באש, אבל הרשעים הללו היו מוחלים לישראל העניין הרוחני הזה אלא שישיבו עצם מהגשמיות, והגשמיות תישאר להם להתענג בטגופי דהאי עולם: אבל לא כך הייתה הכוונה, רק שישראל ינחו גם השמיות ויזככו אותה ע"י מצותיהם של תורה עד שתעללה השמיות גם היא בועלותיהם. ועניינו השמיות והרוחניות שניהם